

Protocol Meldcode

Meldcode met afwegingskader

Meldcode

Huiselijk geweld en kindermishandeling

Vanaf augustus 2024

Geldend voor alle routes binnen de Lassus Campus

Inhoud	
Inleiding.....	4
Verbeterde Meldcode met afwegingskader	4
De Meldcode.....	5
Meldnormen: in welke situaties moeten beroepskrachten melden?	5
Situaties van onveiligheid	5
Afwegingsvragen.....	6
Eindverantwoordelijkheid.....	6
1. Stappen meldcode	7
Overzicht wettelijk verplichte stappen	7
Omschrijving van de stappen	8
Stap 1: In kaart brengen van signalen.....	8
Stap 2: Collegiale consultatie door de AF	9
Stap 3: Afweging maken acute onveiligheid	10
Stap 4: Gesprek met de jongere	10
1	10
2.....	11
3.....	11
4.....	11
5.....	11
Stap 5: Beslissen met Veilig Thuis:.....	11
2. Wettelijke verplichtingen	13
2.1 Verantwoordelijkheid.....	13
2.2 Vertrouwelijke informatie.....	13
2.3 Signaleren in de school.....	13
2.4 Communiceren met ouders/verzorgers	14
2.5 Melden bij 'Veilig Thuis'	14
Documenteren	15
Instructie gebruik Kindcheck	15
Instructie gebruik Mantelzorgverleningscheck	16
Deskundigheid eengerelateerd geweld/meisjesbesnijdenis.....	16
Informatie over meldrecht in relatie tot beroepsgeheim	16
Verwijsindex risicojongeren.....	17
Participatie van kinderen	17
1. Termen	17
2. Informatie over het proces.....	17

3. Informatie over veilig opgroeien	18
4. Recht op eigen mening	18
5. Vragen en luisteren naar de visie van de jongere	18
6. De mening van de jongere in de besluitvorming	18
7. Route bij disclosure.....	19
8. Steun.....	19
9. Tips voor gesprek	20
bijlage 1	21
bijlage 2	23
Algemene tips voor gespreksvoering:	23
Bijlage 3	25
Definities en voorbeelden acute, structurele onveiligheid en disclosure.....	25
Acute onveiligheid	25
Structurele onveiligheid.....	26
Disclosure	27
Bijlage 4	28
Toelichting meldnormen.(uit ppt cursus A.F. van LVAK)	28
Meldnorm 1	28
Meldnorm 2	28
Meldnorm 3	28

Inleiding

Deze Meldcode bestaat uit twee onderdelen.
Deel A is de Meldcode zelf. Deel B bestaat uit het beleid en achtergrond informatie.

Verbeterde Meldcode met afwegingskader

Vanaf januari 2019 moeten organisaties met de verbeterde Meldcode en het afwegingskader werken. De verbeterde Meldcode is tot stand gekomen om situaties van onveiligheid beter en eerder in beeld te krijgen. In de Meldcode is in stap 4 en 5 een *afwegingskader* opgenomen. Het afwegingskader bestaat uit vijf vragen.

In de verbeterde Meldcode is ook de *participatie van kinderen* opgenomen. Het gaat hierbij om negen *actiepunten*, en in stap 3 is het gesprek met de jongere toegevoegd.

De Meldcode

De Meldcode is gebaseerd op drie pijlers: *Meldnormen*, *Situaties van Onveiligheid* en de *Afwegingsvragen*.

Meldnormen: in welke situaties moeten beroepskrachten melden?

Beroepskrachten *moeten* een melding doen bij Veilig Thuis in de volgende situaties:

1. In **alle** gevallen van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid en disclosure.
2. In alle **andere** gevallen waarin de beroepskracht meent dat hij, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en zijn professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
3. Wanneer een beroepskracht die hulp biedt of organiseert om betrokkenen te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt. Alle beroepskrachten van de Lassus Campus, die vermoeden dat een jongere het slachtoffer, pleger of getuige is van huiselijk geweld, nemen altijd contact op met de AF van deze vestiging.

Situaties van onveiligheid

In het afwegingskader zijn er situaties vastgelegd waarin de beroepskracht *altijd* moet melden bij Veilig Thuis. Dit zijn situaties waarbij er sprake is van:

- Acute onveiligheid
- Structurele onveiligheid
- Disclosure (d.w.z. kind/volwassene geeft zelf aan slachtoffer te zijn van mishandeling /verwaarlozing)

Acute onveiligheid

Een zorgvrager die in direct fysiek gevaar is, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.

Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de afwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook om het onnodig toedienen of juist nalaten van toedienen van medicijnen.

Structurele onveiligheid

Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of geweld. Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (daderschap en slachtofferschap) in de toekomst.

Disclosure

Slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen bij huiselijk geweld of kindermishandeling of zich uiten bij een beroepskracht zonder hulp te vragen. Deze slachtoffers dienen ook bij Veilig Thuis gemeld te worden. Dit noemen we *disclosure* oftewel: onthulling. Wanneer een kind of volwassene uit zichzelf praat over mogelijk huiselijk geweld en/of kindermishandeling betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. De drie meldnormen zijn te vertalen in vijf afwegingsvragen die u in stap 4 stelt.

Voorbeelden van acute, structurele onveiligheid en disclosure voor deze beroepspraktijk zijn te vinden in de bijlage(n).

Afwegingsvragen

Het *afwegingskader* (toe te passen in stap 4), bevat de vijf *afwegingsvragen* waarmee beroepskrachten bij de twee beslissingen, die in stap 5 van de meldcode moeten worden genomen, worden ondersteund.

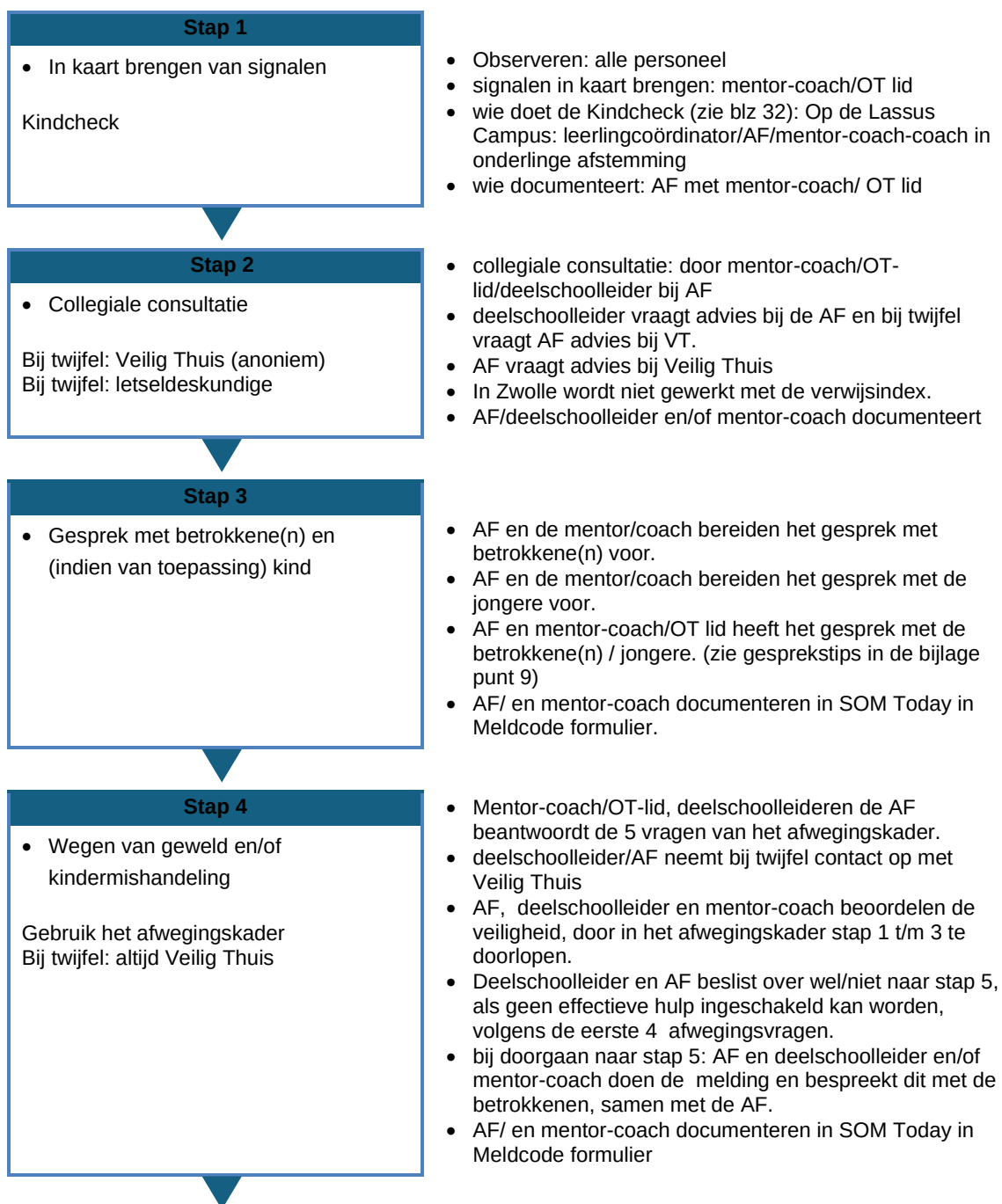
Eindverantwoordelijkheid

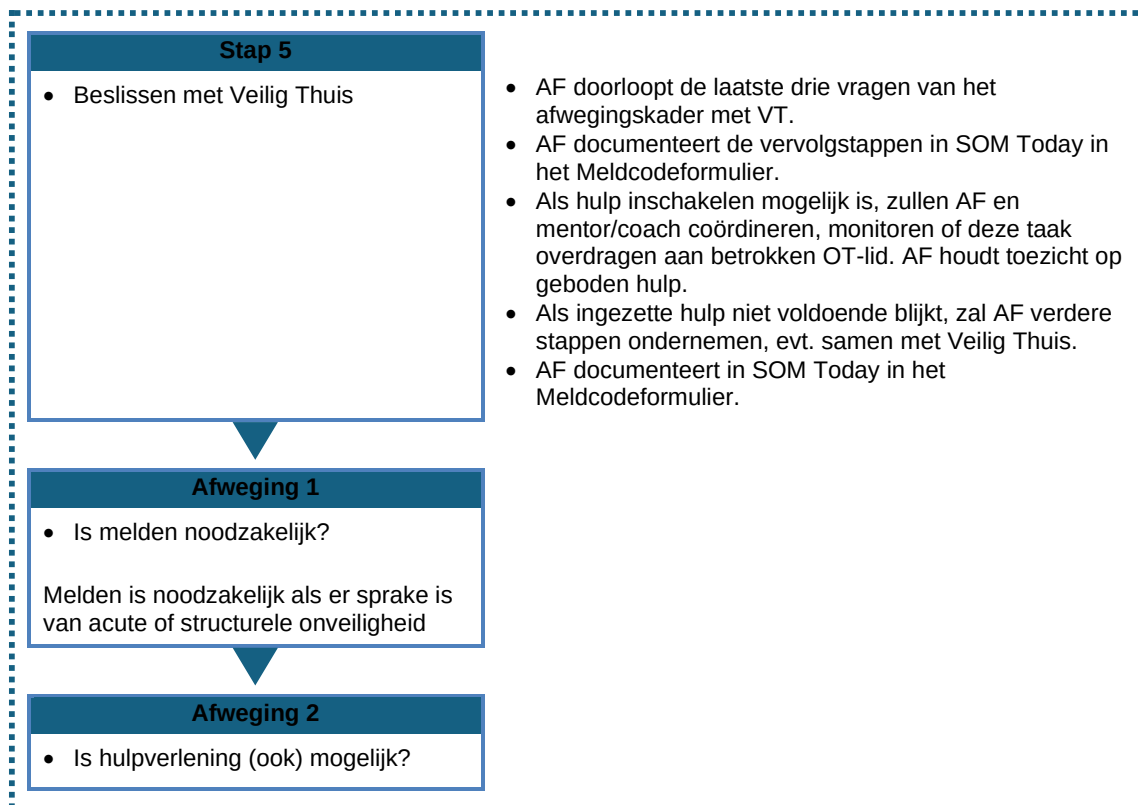
De eindverantwoordelijkheid voor de beslissing om wel of geen melding te doen ligt bij de deelschoolleiders de AF.

Het documenteren van alle stappen gebeurt in SOM-Today onder het tabblad “begeleiding” → “zorgvierkant” → rechts onderin aanklikken “toevoegen” → “verslaglegging coaching”.

1. Stappen meldcode

Overzicht wettelijk verplichte stappen

Omschrijving van de stappen

Stap 1: In kaart brengen van signalen

Docenten, coaches, conciërges en overige beroepskrachten de Capellen Campus, die vermoeden dat een jongere het slachtoffer, pleger of getuige is van huiselijk geweld, nemen altijd contact op met de AF huiselijk geweld en kindermishandeling van deze vestiging.

De AF draagt er zorg voor dat signalen objectief worden vastgelegd en bronnen vermeld, door de mentor-coach/OT-lid die de signalen heeft waargenomen. Dit gebeurt in SOM-Today onder het tabblad “begeleiding” → “zorgvierkant” → rechts onderin aanklikken “toevoegen” → “verslaglegging coaching”.

Ook de signalen die de mishandeling weerspreken, worden vastgelegd in het bovengenoemd SOM-Today formulier “verslaglegging coaching”, zichtbaar voor selecte groep medewerkers zoco (OT-lid), leerlingcoördinator, AF, orthopedagoog.

Voor specifieke vragen over de jongere aan derden, waarbij persoonsgegevens uitgewisseld moeten worden, is bij minderjarige jongeren toestemming van ouders/verzorgers nodig.

Wanneer er geen schriftelijke toestemming komt en het toch nodig is contact op te nemen, wordt dit gemotiveerd vastgelegd.

Indien de signalen overduidelijk wijzen op een acuut onveilige situatie, wordt er direct contact opgenomen met ‘Veilig Thuis’ en/of de politie.

Opgemerkt moet worden dat de Meldcode voorrang heeft op de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), zie hiervoor ook punt 2.2.

Onder stap 1 van de Meldcode valt ook de zg. Kindcheck. [Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling](#) | [Huiselijk geweld](#) | [Rijksoverheid.nl](#) ([augeo.nl](#))

De deelschoolleider en de AF onderzoeken eventueel samen met degene die de signalen heeft waargenomen, of er (nog meer) kinderen bij ouders/verzorgers/verzorgers wonen die mogelijk in een situatie kunnen verkeren die hen schade kan berokkenen. Op basis van deze informatie

wordt besloten of er verdere actie ondernomen moet worden door de verdere stappen van de Meldcode te zetten. Zie ook www.augeo.nl. Deze signalen worden door deelschoolleider en de AF in kaart gebracht en door de AF gedocumenteerd.

Reactie op een onthulling van een jongere: Een specifieke uitwerking van luisteren naar jongeren is de reactie op een onthulling ('disclosure') van kindermishandeling. Van een onthulling is sprake als een jongere uit zichzelf vertelt over onveiligheid thuis. De meeste jongeren praten niet zo snel over problemen thuis: omdat ze zich schamen of schuldig voelen, vanwege loyaliteit naar hun ouders, omdat ze zich niet realiseren dat hun thuissituatie niet normaal is of omdat ze bang zijn voor de consequenties als zij toch praten. Soms zijn jongeren gedwongen tot geheimhouding: 'Als je het vertelt, dan gaat papa naar de gevangenis, dan moet jij ergens anders wonen, dan sla ik je zusje ook...'. Als jongeren onthullen dat ze thuis in de knel zitten, dan hebben zij een belangrijke drempel overwonnen. Het kan ook betekenen dat zij een acute crisis ervaren. Een gepaste reactie, dat wil zeggen het jongere geloven en steunen, is niet alleen cruciaal om te voorkomen dat jongeren terug kruipen in hun schulp en er weer het zwijgen toe doen, maar ook uit een oogpunt van gezondheid. Wetenschappelijk onderzoek laat zien dat geen response of een negatieve response op zo'n onthulling samengaat met een slechtere geestelijke gezondheid en een positieve response tot een betere geestelijke gezondheid.

Dit betekent dat bij een disclosure een melding bij Veilig Thuis gedaan moet worden, en een zorgvuldige afstemming moet plaatsvinden tussen professional, Veilig Thuis en de jongere over de vervolgacties. Als een professional namelijk onvoldoende voorbereid met ouders in gesprek gaat over de (door jongeren) geuite zorgen, kan dat leiden tot (verergering van) de situatie en acute onveiligheid tot gevolg hebben.

Indien er sprake kan zijn van een gerelateerd geweld, wordt er altijd contact opgenomen door de AF met VT om advies. Zie verder blz 15. De AF legt dit vast in SOM-Today zoals beschreven op blz 7 onder stap 1.

Stap 2: Collegiale consultatie door de AF

De AF en /of de deelschoolleider neemt hierin de regie. Deze doet navraag bij de mentor-coach om dit anoniem uit te vragen. De mentor-coach kan echter alleen bij een leerlingenvergadering informeren of docenten zorgen hebben over een leerling (anoniem). Ook kan overleg plaatsvinden op basis van anonieme jongere-gegevens in het Intern of extern Ondersteuning Team (OT of IOT). Het is de verantwoordelijkheid van iedere professional in de school om signalen te delen met de deelschoolleider en/of AF.

Wanneer het vermoeden van huiselijk geweld of mishandeling wordt bevestigd, of bij twijfel, wordt door de AF advies gevraagd bij 'Veilig Thuis'. Hierbij hoeft de naam van de jongere nog niet genoemd te worden.

Als er vermoedens zijn van letsel, of duidelijke tekenen van letsel, neemt de AF contact op met VT om advies. Bij duidelijk letsel zal de deelschoolleider ouders/verzorgers bellen en/of een arts raadplegen. Het kan zijn dat ouders niet gebeld worden als er signalen zijn van onveiligheid bij ouders/verzorgers.

Afhankelijk van de casus kan er ook voor gekozen worden om de voorlichting over de jongere-participatie aan de jongere op een later moment te doen in de stappen van de Meldcode, doch uiterlijk in stap 3.

De signalen, de gesprekken en de stappen en besluiten die genomen worden, legt de AF vast **in SOM-Today zoals beschreven op blz 7 onder stap 1**. De mentor-coach en deelschoolleider worden in elk geval op de hoogte gehouden. Wanneer de signalen bevestigd worden, volgt stap 3.

Stap 3: Afweging maken acute onveiligheid

- De AF en deelschoolleider maken hierover een inschatting. Is er (vermoeden van) acute onveiligheid? Om een goede inschatting te kunnen maken moet er eventueel weer in gesprek gegaan worden met de jongere, en met de mentor-coach over de signalen, door de AF en/of leerlingcoördinator. In elk geval zal AF aanschuiven bij het gesprek. De AF en deelschoolleider gaan daarna in gesprek met ouders/verzorgers.
- De signalen, de gesprekken en de stappen en besluiten die genomen worden, legt
- de AF vast in SOM-Today zoals beschreven op blz 7 onder stap 1.
- A. JA -> Neem dan contact op met 'Veilig Thuis'. Dan opvolgen advies van 'Veilig Thuis'.
- B. NEE -> Dan naar stap 4.
- Aandacht voor het aspect kindparticipatie zie 2.3

Stap 4: Gesprek met de jongere

In deze stap worden de signalen besproken met de jongere / ouders/verzorgers door AF en leerlingcoördinator. De AF en deelschoolleider bepalen of ook nog mentor-coach/OT-lid aansluit bij het gesprek.

De AF en deelschoolleider maken een keuze in de stappen van het vervolgtraject:

- **A. Gesprek met jongere**
- **B. Gesprek met ouders/verzorgers¹ en jongere**
- **C. Gesprek met ouders/verzorgers¹**

In alle gevallen wordt het gesprek gevoerd door minimaal twee personen die aan de school verbonden zijn, in elk geval de AF en de leerlingcoördinator. Het wordt georganiseerd door de AF of leerlingcoördinator. Zij bereiden dit gesprek samen voor. In dit gesprek wordt ook specifiek toestemming gevraagd om de situatie van de jongere in het OT of IOT te bespreken (niet meer anoniem).

Als de jongere en/of de ouders/verzorgers het gesprek niet aan willen gaan, dan volgt contact met Veilig Thuis

De beoordeling van de veiligheidssituatie zal in stap 1 t/m 3 gedaan worden door de AF en leerlingcoördinator. Bij twijfel volgt altijd het contact met Veilig Thuis om advies. Indien er a.h.v de afwegingsvragen besloten wordt om naar stap 5 te gaan, zal de AF met de deelschoolleider het gesprek hierover voorbereiden met de betrokkenen en voeren met ouders/verzorgers en/of jongere. In dit gesprek wordt medegedeeld dat er een Veilig Thuis registratie zal worden gedaan door onze school.

De signalen, de gesprekken en de stappen en besluiten die genomen worden, legt de AF vast **in SOM-Today zoals beschreven op blz 7 onder stap 1.**

Tijdens stap A, B, en C van deze Meldcode wordt gebruik gemaakt van het afwegingskader:

Vijf afwegingsvragen

1	<i>Heb ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de Meldcode een vermoeden van (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling?</i> Nee: Afsluiten en vastleggen in dossier. Ja: Ga verder met afweging 2.
---	---

¹ In de regel worden ouders/verzorgers betrokken wanneer het om minderjarige leerlingen gaat. Het kan echter voorkomen dat ook dan (een van de) ouders/verzorgers niet direct worden betrokken, afhankelijk van de situatie.

Meldnorm 1	2	<i>Schat ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de Meldcode in dat er sprake is van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid?</i> Nee: Ga verder met afweging 3. Ja: Melden bij Veilig Thuis. De afwegingen 3 tot en met 5 worden samen met Veilig Thuis doorlopen.
Meldnormen 2 en 3	3	<i>Ben ik in staat effectieve hulp te bieden of organiseren om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden?</i> Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen. Nee: Melden bij Veilig Thuis. Ja: Ga verder met afweging 4.
	4	<i>Aanvaarden de betrokkenen hulp om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden en zijn zij bereid zich hiervoor in te zetten?</i> Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen. Nee: Melden bij Veilig Thuis. Ja: Hulp bieden of organiseren, ga verder met afweging 5.
	5	<i>Leidt de hulp binnen de gewenste termijn tot de noodzakelijke resultaten ten aanzien van de veiligheid en/of het welzijn (herstel) van alle betrokkenen?</i> Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen. Nee: (Opnieuw) melden bij Veilig Thuis. Ja: Hulp opstarten met afspraken over het volgen van toekomstige (on)veiligheid met betrokkenen en samenwerkingspartners.

Stap 5: Beslissen met Veilig Thuis:

1: Is melden noodzakelijk?

2: Is hulp inzetten/organiseren (ook) mogelijk?

De melder neemt bij een melding samen met Veilig Thuis de laatste drie vragen van het afwegingskader door.

Stap 5.1: Beslissen

Op basis van het afwegingskader (stap 5) worden door de AF en leerlingcoördinator, eventueel ondersteund door het OT/IOT steeds twee beslissingen genomen:

1. Is melden bij 'Veilig Thuis' noodzakelijk?
Melden is noodzakelijk als er sprake is van acute of structurele onveiligheid.
De beoordeling van de veiligheidssituatie zal in stap 1 t/m 3 gedaan worden door de AF en leerlingcoördinator. Bij twijfel volgt altijd het contact met Veilig Thuis om advies.
Indien er ahv de eerste drie afwegingsvragen besloten wordt om naar stap 5 te gaan, zal de AF met de deelschoolleider het gesprek hierover voorbereiden met de betrokkenen en voeren met ouders/verzorgers en/of jongere. In dit gesprek wordt medegedeeld dat er een Veilig Thuis registratie zal worden gedaan door onze school.
De signalen, de gesprekken en de stappen en besluiten die genomen worden, legt

de AF vast **in SOM-Today zoals beschreven op blz 7 onder stap 1.**

2. Is hulp verlenen of organiseren ook mogelijk?
Hulp verlenen is mogelijk als:
 - er samen met Veilig Thuis wordt besloten dat “hulp inzetten” ook mogelijk is op school. De mentor-coach initieert de hulp door aanmelden bij het OT.
 - De zoco beslist samen met de AF over welke hulp wordt ingezet. De AF monitort de ingezette hulp en mentor-coach is eerste aanspreekpunt voor ouders/verzorgers en jongere.
 - de betrokkenen meewerken aan de geboden hulp
 - de hulp leidt tot duurzame veiligheidIndien de hulp in gang wordt gezet, worden er termijnen afgesproken waarop effect meetbaar of merkbaar moet zijn. Zo concreet mogelijk maken en documenteren in Som-Today. De AF monitort en zet verdere stappen als de ingezette hulp niet voldoende is: neemt contact op met Veilig Thuis. Spreek af welke taken alle betrokkenen hebben, zodat de verwachtingen voor iedereen helder zijn. De signalen, de gesprekken en de stappen en besluiten die genomen worden, legt de AF vast **in SOM-Today zoals beschreven op blz 8 vanaf stap 1.**

2. Wettelijke verplichtingen

2.1 Verantwoordelijkheid

Zie 'stappen meldcode' blz. 8, voor wie er verantwoordelijk is voor iedere stap van de meldcode. De eindverantwoordelijkheid voor de beslissing om wel of geen melding te doen, ligt bij de AF en de leerlingcoördinator.

2.2 Vertrouwelijke informatie

Op 25 mei 2018 is de nieuwe privacywetgeving (Algemene Verordening Gegevensbescherming, (AVG)) van kracht geworden. De AVG is een algemeen kader dat niet inspeelt op specifieke situaties, zoals een vermoeden van kindermishandeling. Daarom geldt als algemene regel dat een specifieke wet voor een bepaalde sector prevaleert boven de algemene norm van de AVG. De wet Meldcode gaat voor de AVG. Het recht om dossier aan te maken en te melden bij 'Veilig Thuis' is dus onverminderd van toepassing.

2.3 Signaleren in de school

Mishandeling en huiselijk geweld zijn beladen onderwerpen waarvoor direct betrokkenen zich vaak schamen en zwijgen. Het komt dan ook niet vaak voor dat jongeren uit zichzelf met hun begeleiders hierover spreken. Men spreekt hier ook wel van het horen-zien-en-zwijgen-syndroom, wat niet alleen speelt voor de direct betrokkenen maar ook voor zogenaamde 'omstanders', zoals docenten en begeleiders in het onderwijs. Ook zij aarzelen vaak om (vermoedens van) huiselijk geweld of mishandeling ter sprake te brengen. Daarom is het van belang om bij mogelijke signalen altijd te proberen het gesprek aan te gaan met de jongere en te overleggen met collega-docenten, deelschoolleider en/of AF en in ieder geval met iemand van het zorgteam.

Recht van klacht of verzet: De jongere krijgt een terugkoppeling van betrokken persoon die bij de jongere is betrokken, van eventuele acties die genomen gaan worden. Het kan zijn dat een jongere het niet eens is over een beslissing. Het is belangrijk te luisteren naar de mening van het jongere en te vragen naar de redenen voor zijn of haar bezwaar. Soms kan het bezwaar worden weggenomen, omdat het gestoeld is op een onterechte angst of misvatting. Als een jongere het oneens blijft met de beslissing, moet de jongere geïnformeerd worden door de AF over het recht om de uitkomst van een beslissing aan te vechten, te beïnvloeden of een klacht in te dienen. Bovendien is het belangrijk de jongere uit te leggen hoe hun mening hierover wordt meegewogen of waar zij een klacht kunnen indienen.

Een formele klacht kan ingediend worden via contact@ooz.nl of Postbus 55, 8000 AB Zwolle. OOO is tevens aangesloten bij de onafhankelijke Landelijke Klachtencommissie Onderwijs (LKC).

De jongere kan samen met mentor-coach of iemand die de jongere daar zelf voor kiest, die hem of haar daar mee laten helpen. Al is het maar om samen met die persoon de klacht op papier te krijgen of de juiste plek te vinden. Per casus zal de keuze gemaakt worden of dit de mentor-coach, zelf gekozen iemand of AF is.

Jongeren informeren over hun recht hun mening te geven: Jongeren hebben informatie nodig over hun recht om te participeren om te kunnen beslissen of, en zo ja hoe, zij betrokken willen worden. Naast uitleg over dat het hun recht is hun visie te geven is het belangrijk dat professionals vertellen wanneer en waarover zij hun mening kunnen geven en hoe die wordt meegewogen. Vanaf stap 1 van de meldcode moet deze informatie met jongeren gedeeld worden. Op welke manier en waarover jongeren hun mening moeten kunnen geven, kan per beroepsgroep en discipline verschillen. Het is belangrijk om als professional flexibel te zijn in de manier en momenten van participatie om zo aan te kunnen sluiten bij de mogelijkheden van

jongeren. Bovendien kunnen de manier en momenten van participatie met jongeren besproken worden om zo samen een manier te vinden die past bij hun wensen en mogelijkheden. Jongeren hebben daarin een keuze: zij mógen hun mening geven, het is geen verplichting. Professionals moeten zich inspannen jongeren de mogelijkheid te geven hun stem te laten horen en jongeren kunnen daarvan af zien.

Voor alle jongeren geldt dat betrokken worden bij beslissingen die hen aangaan hen helpt gevoelens van stress te verlagen en zo kan bijdragen aan het herstel van mogelijke schade: de jongere zien en horen helpt zijn/haar gevoel van machteloosheid en gebrek aan controle te verkleinen. De jongere merkt dat hij of zij een zekere mate van invloed heeft, wat bijdraagt aan het vergroten van de natuurlijke veerkracht.

In het gesprek dat ook met de jongere gevoerd moet worden door de leerlingcoördinator/AF, is er aandacht voor:

Dat de jongere in dit gesprek ook wordt geïnformeerd over het recht veilig op te groeien, met aandacht voor

- wat normaal is in de omgang tussen ouders en jongeren,
- dat een conflict anders beëindigd kan worden dan met psychisch en/of fysiek geweld,
- dat jongeren geen schuld hebben aan mishandeling, verwaarlozing of seksueel misbruik.
- Dat zij het recht hebben hun mening over bestaande zorgen te geven en
- betrokken te worden en de mogelijkheden van deze betrokkenheid.

Zie hiervoor 2.3 signaleren in de school.

Zie bijlage 1 “*verhelderingsvragen*” en [verhelderingsvragen.pdf \(lvak.nl\)](#) en bijlage 2 “*Algemene tips voor het gesprek met kinderen en jongeren*”.

De jongere wordt op de hoogte gebracht van de besluiten. Er volgt hierbij een check of de mening van de jongere voldoende is meegewogen. Ook als de jongere een andere mening is toegedaan, wordt uitgelegd waarom de besluiten genomen zijn.

Dit alles wordt vastgelegd zoals beschreven op blz 7 bij stap 1, door de mentor-coach en AF en degene die het gesprek heeft gevoerd met de jongere.

2.4 Communiceren met ouders/verzorgers

De ouders/verzorgers/verzorgers van elke jongere zijn de eerste samenwerkingspartners voor de school. Het actief in gesprek gaan met de jongere en ouders/verzorgers/verzorgers wordt belangrijker, naarmate er sprake is van extra zorgen.

Vooraf bij gevoelige onderwerpen als (vermoedens van) mishandeling en huiselijk geweld is het noodzakelijk bij elke stap in gesprek te blijven met de jongere en zijn omgeving (ouders/verzorgers). Kloppen de vermoedens, (h)erkent men de signalen, is opschaling noodzakelijk, is de geboden hulp effectief?

Wanneer jongere/ouders/verzorgers gaan meewerken bij het zoeken van een oplossing, maakt dat de kansen op succes aanmerkelijk groter. Huiselijk geweld vindt in 70 % van de gevallen plaats uit onmacht van de dader(s). Gebleken is dat het geweld in de meeste gevallen afneemt wanneer de situatie in alle openheid met de ouders/verzorgers besproken is.

2.5 Melden bij 'Veilig Thuis'

Als wordt vastgesteld dat er reële vermoedens bestaan van huiselijk geweld of mishandeling maar (verdere) inzet van hulpverlening geen verbetering brengt, zal besloten worden tot een melding bij 'Veilig Thuis'. De AF zal samen met de deelschoolleider de beslissing nemen tot wel of geen melding.

Een melding bij 'Veilig Thuis' wordt in principe op naam gedaan. 'Veilig Thuis' zal in het daaropvolgende contact met de jongere/ouders/verzorgers kenbaar maken wie de melding heeft gedaan. De melder kan dan te maken krijgen met afwijzende en soms agressieve reacties van jongere/ouders/verzorgers met als gevolg een volledig gebrek aan medewerking.

Docenten en/of overige begeleiders/medewerkers van scholen zijn daarom vaak terughoudend als het gaat om een melding bij 'Veilig Thuis'. Het risico bestaat namelijk dat de schoolloopbaan in het gedrang komt en dat daardoor de problemen alleen maar groter worden.

Het is ook mogelijk dat de melding gedaan wordt door een externe hulpverlener die betrokken is bij de jongere. Soms is lastig te bepalen wie de melding het beste kan doen omdat ook hulpverleners van buiten de school belang kunnen hebben bij het in stand houden van een vertrouwensrelatie met de jongere/ouders/verzorgers. In sommige gevallen heeft een beroepskracht, zoals een docent, of maatschappelijk werker, op grond van wettelijke regels het recht om anoniem te blijven ten opzichte van het gezin.

Namelijk wanneer bekendmaking van de identiteit:

- een bedreiging kan vormen voor het jongere of voor andere (minderjarige) jongeren in het gezin;
- een bedreiging kan vormen voor de melder of andere medewerkers, of
- de vertrouwensrelatie met het gezin verstoord wordt.

Ook dit zal worden beargumenteerd en worden voorgelegd aan 'Veilig Thuis'.

Als is afgesproken dat de melder anoniem blijft voor het gezin, dan zorgt 'Veilig Thuis' ervoor dat de informatie zo in het dossier wordt opgeslagen, dat de jongere/ouders/verzorgers ook uit het dossier de identiteit van de melder niet kunnen achterhalen.

Wanneer er door inzet vanuit AF en/of deelschoolleider en/of OT / IOT hulp op gang komt, die het gewenste resultaat oplevert, is een melding bij 'Veilig Thuis' niet meer nodig. Het gaat immers primair om het aanpakken van het probleem.

Uiteraard is het wel noodzakelijk om vast te stellen dat mishandeling en geweld zijn gestopt. Zo niet, dan is melding bij 'Veilig Thuis' weer aan de orde.

Documenteren

De signalen, de gesprekken en de stappen en besluiten die genomen worden, legt de AF vast in **SOM-Today zoals beschreven op blz 8 onder stap 1**.

Instructie gebruik Kindcheck

De Kindcheck is onderdeel van de Wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Doel van de Kindcheck is om meer kinderen in beeld te brengen die ernstig risico lopen mishandeld of verwaarloosd te worden door de situatie waarin hun ouder(s) verkeert of verkeren. De Kindcheck vindt plaats in **stap 1 van de Meldcode**.

Voor meer informatie zie ook blz. 21.

De Kindcheck geldt voor alle beroepskrachten die onder de Wet verplichte Meldcode vallen. De Kindcheck is gericht op beroepskrachten die contacten hebben met volwassen cliënten en niet met hun (klein-)kinderen, en daarom ook niet beschikken over kindsignalen.

De Kindcheck is in alle gevallen aan de orde waarin de beroepskracht zich, vanwege de ernstige situatie van zijn volwassen cliënt, zorgen maakt over mogelijk aanwezige minderjarige kinderen. De Kindcheck geldt als een beroepskracht meent dat er, vanwege de toestand van zijn volwassen cliënt, risico's zijn op ernstige schade voor kinderen of een bedreiging van de

veiligheid van kinderen die afhankelijk zijn van de zorg van cliënt. Zo geldt de Kindcheck bijvoorbeeld in geval van een ernstige (chronische) depressie, zware verslaving, (dreigende) huisuitzetting, geweld tussen huisgenoten, suïcidepoging.

NB:

- Ook het contact met een adolescent waarbij de beroepskracht zich zorgen maakt over eventueel aanwezige broertjes en zusjes in het gezin kan aanleiding zijn voor het uitvoeren van de Kindcheck;
- De Kindcheck geldt ook voor zwangere vrouwen.

Heeft u twijfels over de veiligheid van de kinderen? Dan doorloopt u de stappen van de Meldcode. U legt eerst vast door welke signalen bij de ouder u twijfelt over de veiligheid van de kinderen. Daarna volgt u de verdere stappen van de Meldcode die ervoor zorgen dat er ook verder onderzoek plaatsvindt en dat er, zo nodig, passende hulp komt.

Instructie gebruik Mantelzorgverleningscheck

De Mantelzorgverleningscheck is verplicht in de KNMG Meldcode en is onderdeel van stap 1 van de Meldcode. De Mantelzorgverleningscheck is aan de orde als de beroepskracht zich, vanwege de ernstige situatie van zijn volwassen cliënt, zorgen maakt over mogelijk aanwezige volwassenen die afhankelijk zijn van de patiënt voor mantelzorg.

De Mantelzorgverleningscheck is niet verplicht voor andere sectoren, maar mogen deze wel inzetten en benoemen in het protocol Meldcode.

Deskundigheid eengerelateerd geweld/meisjesbesnijdenis

Er gelden specifieke aandachtspunten als er sprake is van (een vermoeden van) eengerelateerd geweld. Zo dient men in deze zaken altijd een deskundige te raadplegen, omdat het collectieve karakter van deze vorm van geweld specifieke expertise vraagt. U kunt een op het gebied van eengerelateerd geweld deskundige raadplegen of Veilig Thuis.

Bij acute bedreiging van de veiligheid worden de stappen versneld, zo nodig binnen een uur. Denk hierbij aan (vermoedens van) een gedwongen huwelijk, achterlating, eerwraak die op (zeer) korte termijn dreigen plaats te vinden. Niet ingrijpen kan leiden tot moeilijk of niet omkeerbare situaties. Neem in dergelijke gevallen direct contact op met een aandachtsfunctionaris eengerelateerd geweld bij de politie of een andere in uw eigen Meldcode vermelde deskundige op dit specifieke terrein.

Veilig Thuis IJsselland zal in dit geval geraadpleegd worden door de AF.

Informatie over meldrecht in relatie tot beroepsgeheim

Het beroepsgeheim of de zwijgplicht is een belangrijke voorwaarde voor effectieve hulpverlening. De vertrouwensrelatie met een cliënt of patiënt is van wezenlijk belang. Toch kunnen er situaties zijn waarin de problematiek zo ernstig is dat het doorbreken van het beroepsgeheim noodzakelijk is.

Meldrecht

De regels voor het verbreken van het beroepsgeheim gelden voor alle situaties waarin een cliënt zich in een ernstige situatie bevindt. Bij een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld is dit in een meldrecht vastgelegd in de Wet maatschappelijke ondersteuning (art. 5.2.6 Wmo). Dit biedt iedere beroepskracht met een beroepsgeheim of een andere zwijgplicht het recht om een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld bij Veilig Thuis te melden. Ook als zijn cliënt, patiënt of leerling daar geen toestemming voor geeft. Daarnaast biedt het meldrecht beroepskrachten de mogelijkheid om informatie over een cliënt, patiënt of leerling te verstrekken als Veilig Thuis daarbij in een onderzoek naar vraagt. NB: Het wettelijk meldrecht geldt ook als er alleen meerderjarigen bij het huiselijk geweld zijn betrokken.

NB: Voor een zorgvuldige besluitvorming is het noodzakelijk dat de beroepskracht de situatie, voordat hij zijn besluit neemt, bespreekt met een deskundige collega en zo nodig ook (op basis van anonieme cliëntgegevens) advies vraagt aan Veilig Thuis. Verder is het van belang dat de aanwezigheid van voldoende relevante feiten of signalen en zorgvuldige verzameling van deze feiten en signalen aantoonbaar is, en dat er een zorgvuldige en concrete afweging van belangen is geweest. Alle stappen van de meldcode zijn zorgvuldig doorlopen, en de gesprekken met de betrokkene(n) zijn gevoerd.

Verwijsindex risicojongeren

De verwijsindex geldt alleen voor organisaties die bevoegd zijn om met de verwijsindex te werken. De organisatie moet zijn medewerkers op de hoogte stellen van de meldingsprocedure voor de Verwijsindex risicojongeren.

In regio Zwolle wordt niet gewerkt met de verwijsindex.

Participatie van kinderen

Voor kinderen die mishandeld, verwaarloosd of seksueel misbruikt worden, is het essentieel dat zij gezien en gehoord worden door volwassenen in hun omgeving die (professioneel) betrokken zijn en die zij vertrouwen.

Om de participatie van kinderen op te nemen in uw protocol zijn de negen opgestelde actiepunten uit de *“Handreiking Participatie van kinderen in de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling”* (VWS, 2018) omgezet in concrete vragen.

1. Termen

In dit protocol wordt gesproken over ‘jongere’ en ‘ouders’ en ‘verzorgers’.

2. Informatie over het proces

De Af en/of deelschoolleidergeven informatie aan de jongere over

- Wie wat aan het doen is.
- Waarom diegene dit aan het doen is.
- Wanneer dit gebeurt.
- Wat de zorgen zijn.
- Welke besluiten er genomen worden, door wie, over wat en wanneer.
- Wanneer er terugkoppeling is van bijv. Veilig Thuis en waarover.
- Mogelijkheden voor de jongere voor participatie, meedenken, mening geven.
- Recht op klacht of verzet.

3. Informatie over veilig opgroeien

De Af en/of deelschoolleidergeven informatie aan de jongere over:

- Hoe en wie geeft de informatie aan de jongere over hun recht om veilig op te groeien?
- Wat is een normale omgang tussen ouder en de jongere?
- Hoe en wie gaat de jongere *ontschuldigen*?

4. Recht op eigen mening

De Af en/of deelschoolleidergeven informatie aan de jongere over

- Hoe en wie de jongere informeert over het recht om betrokken te worden,
- Het recht op een eigen mening te geven en de mogelijkheden daarvan.
- Beschrijf de mening de jongere over bestaande zorgen.

5. Vragen en luisteren naar de visie van de jongere

De Af en/of leerlingcoördinator, mentor-coach informeren bij de jongere naar
Denk hierbij aan:

- De mening van de jongere over bestaande zorgen.
- De door de jongere geopperde oplossingen.
- De mening over voorgestelde beslissingen.

6. De mening van de jongere in de besluitvorming

In het gesprek dat ook met de jongere gevoerd moet worden door de leerlingcoördinator/AF, is er aandacht voor:

Dat de jongere in dit gesprek ook wordt geïnformeerd over het recht veilig op te groeien, met aandacht voor

- wat normaal is in de omgang tussen ouders en jongeren,
- dat een conflict anders beëindigd kan worden dan met psychisch en/of fysiek geweld,
- dat jongeren geen schuld hebben aan mishandeling, verwaarlozing of seksueel misbruik.
- Dat zij het recht hebben hun mening over bestaande zorgen te geven en
- betrokken te worden en de mogelijkheden van deze betrokkenheid.

Zie hiervoor 2.3 *signaleren in de school*.

Zie *bijlage 1 “verhelderingsvragen” en [verhelderingsvragen.pdf \(lvak.nl\)](#)* en *bijlage 2 “Algemene tips voor het gesprek met kinderen en jongeren”*.

De jongere wordt op de hoogte gebracht van de besluiten. Er volgt hierbij een check of de mening van de jongere voldoende is meegewogen. Ook als de jongere een andere mening is toegedaan, wordt uitgelegd waarom de besluiten genomen zijn.

Dit alles wordt vastgelegd zoals beschreven op blz 7 bij stap 1, door de mentor-coach en AF en degene die het gesprek heeft gevoerd met de jongere.

7. Route bij disclosure

Degene bij wie de disclosure heeft plaatsgehad, bespreekt, samen met de AF, de route en de vervolgstappen met de jongere.

De professional bij wie de disclosure heeft plaatsgehad overlegt met de AF en de AF neemt direct contact op met Veilig Thuis om samen de vervolgstappen te bepalen. De vervolgstappen worden met de jongere besproken.

Reactie op een onthulling van een kind

Een specifieke uitwerking van luisteren naar kinderen is de reactie op een onthulling ('disclosure') van kindermishandeling.

Van een onthulling is sprake als een kind uit zichzelf vertelt over onveiligheid thuis.

De meeste kinderen praten niet zo snel over problemen thuis: omdat ze zich schamen of schuldig voelen, vanwege loyaliteit naar hun ouders, omdat ze zich niet realiseren dat hun thuissituatie niet normaal is of omdat ze bang zijn voor de consequenties als zij toch praten. Soms zijn kinderen gedwongen tot geheimhouding: 'Als je het vertelt, dan gaat papa naar de gevangenis, dan moet jij ergens anders wonen, dan sla ik je zusje ook...'. Als kinderen onthullen dat ze thuis in de knel zitten, dan hebben zij een belangrijke drempel overwonnen. Het kan ook betekenen dat zij een acute crisis ervaren. Een gepaste reactie, dat wil zeggen de jongere geloven en steunen, is niet alleen cruciaal om te voorkomen dat kinderen terug kruipen in hun schulp en er weer het zwijgen toe doen, maar ook uit een oogpunt van gezondheid. Wetenschappelijk onderzoek laat zien dat geen response of een negatieve response op zo'n onthulling samengaat met een slechtere geestelijke gezondheid en een positieve response tot een betere geestelijke gezondheid.

In navolging van het Basisdocument Afwegingskader in de meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld, betekent dit dat bij een disclosure een melding bij Veilig Thuis gedaan moet worden, en een zorgvuldige afstemming moet plaatsvinden tussen professional, Veilig Thuis en de jongere over de vervolgacties. Als een professional namelijk onvoldoende voorbereid met ouders in gesprek gaat over de (door kinderen) geuite zorgen, kan dat leiden tot (verergering van) de situatie en acute onveiligheid tot gevolg hebben

8. Steun

De professional die betrokken was bij de melding, zal de jongere blijven monitoren en steunen door regelmatig contact met de jongere te maken.

In art 39 IVRK is vastgelegd dat mishandelde kinderen recht hebben op passende hulp ter bevordering van hun herstel. Herstel betekent in dit verband: herstel van basisveiligheid, herstel van hechting, herstel van emotionele schade, vertrouwensschade, ontwikkelingsschade en opgelopen achterstanden. Voor alle kinderen geldt dat betrokken worden bij beslissingen die hen aangaan hen helpt gevoelens van stress te verlagen en zo kan bijdragen aan het herstel van mogelijke schade: de jongere zien en horen helpt hun gevoel van machteloosheid en gebrek aan controle te verkleinen.

Ook de relatie met een betrouwbare volwassene kan de gevoelens van stress helpen verminderen. Een betrouwbare volwassene buitenshuis is extra belangrijk als de jongere thuissteun ontbeert. Dit kan de jongere helpen veerkrachtiger te worden en de gebeurtenissen te verwerken.

De professional/volwassene die de steun aan de jongere biedt koppelt dit terug aan de AF en in het volgsysteem van de jongere.

De AF houdt hierover contact met Veilig Thuis en eventuele (andere) hulpverlening.

9. Tips voor gesprek

zie bijlage 1 en 2 voor gesprekstips [verhelderingsvragen.pdf \(lvak.nl\)](#)
en de *“Handreiking Participatie van kinderen in de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling”* (VWS, 20) [Handreiking - Participatie van jongeren in de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling 2018 \(lvak.nl\)](#)

bijlage 1

verhelderingsvragen

Verhelderingsvragen zijn een goed hulpmiddel om de signalen die in kaart zijn gebracht te concretiseren en feitelijk te omschrijven. Vervolgens kan bij een melding Veilig Thuis, de zorg in een “concreet voorbeeld van onveiligheid” worden beschreven.

Beantwoord deze vragen aan de hand van één signaal:

1. Sinds wanneer doet dit zich voor? Weken? Maanden? ...

.....
.....
.....
.....

2. Hoe vaak doet het zich voor? Per week, dag, maand,...?

.....
.....
.....
.....

3. Nemen de signalen toe in intensiteit of aantal? Hoe is dit te zien, waaraan, wie?

.....
.....
.....
.....

4. In welke situatie(s), op welke momenten? Met wie, wat en hoe?

.....
.....
.....
.....

5. Door wie wordt wat aangegeven?

Bijv. *moeder geeft bij de leerkracht aan*.....

.....
.....
.....
.....

6. Is er een aanleiding voor dit gedrag (situatie) aan te wijzen?

.....
.....
.....
.....

7. Wat is het gevolg van het gedrag (situatie) voor de jongere, de ouder(e), betrokkenen, omgeving?

8. Wordt de zorg door betrokkenen gedeeld? Welke zorg, door wie?

9. Documenteren

Schrijf nu de zorg zo concreet mogelijk in één of paar zinnen op, zoals je het gaat documenteren:

10. Veilig Thuis

Voor Veilig Thuis in stap 5:

Beschrijf de zorg in een concreet voorbeeld van onveiligheid.

bijlage 2

Algemene tips voor het gesprek met kinderen en jongeren

- Bepaal van te voren het doel van het gesprek.
- Voer het gesprek met een open houding.
- Sluit aan bij waar de jongere op dat moment mee bezig is, bijvoorbeeld spel, een tekening, interessegebied, toetsweek.
- Steun de jongere en stel hem/haar op zijn gemak.
- Raak de jongere niet onnodig aan.
- Langdurig oogcontact kan bedreigend zijn.
- Dring niet aan om het alleen over jouw zorgen te hebben.
- Houd het tempo van de jongere aan, niet alles hoeft in één gesprek.
- Laat de jongere niet merken dat je van het verhaal schrikt.
- Val de ouders (of andere belangrijke personen voor de jongere) niet af, in verband met loyaliteitsgevoelens.
- Let tijdens het gesprek goed op de non-verbale signalen van de jongere.
- Gebruik de woorden van de jongere in jouw vragen of samenvatting.
- Vertel de jongere dat hij/zij niet de enige is die zoiets meemaakt.
- Stel geen “waarom” vragen.
- Ga op dezelfde ooghoogte zitten als de jongere en kies een rustig moment uit.
- Gebruik korte zinnen.
- Vraagbelangstellend en betrokken, maar vul het verhaal niet in voor de jongere.
- Begin met open vragen (**Wat** is er gebeurd? **Wanneer** is het gebeurd? **Waar** heb je pijn? **Wie** heeft dat gedaan?) en wissel deze af met gesloten vragen (**Ben** je gevallen? **Heb** je pijn? **Ging** je huilen? **Vond** je dat leuk of niet leuk?).
- Vraag niet verder, als de jongere niets wil of kan vertellen.
- Geef aan dat je niet geheim kan houden wat de jongere vertelt. Leg uit dat je met anderen gaat kijken hoe je de jongere het beste kan helpen.
- Leg de jongere uit, dat je hem/haar op de hoogte houdt van elke stap die jij neemt. De jongere moet nooit zelf de verantwoordelijkheid krijgen in de keuze van e te nemen stappen.
- Informeer zo nodig de jongere wat je gaat doen.
- Vertel de jongere dat het heel knap is dat hij/zij het allemaal goed kan vertellen.
- Stop het gesprek wanneer de aandacht bij de jongere weg is.

Algemene tips voor gespreksvoering²:

Beroepshouding

Professionals die werken met jongeren betrekken jongeren vanuit de grondhouding dat zij van jongeren willen weten hoe het met ze gaat. Hun houding is oprecht geïnteresseerd: zij luisteren naar het de jongere en nemen de jongere serieus. De elementen die jongeren aangeven belangrijk te vinden in de communicatie met professionals zijn dat oprechte interesse in hen toen, dat professionals naar hen luisteren en dat zij hun mening in lek geval in overweging nemen.

Volgens jongeren dragen de volgende stappen bij aan het gevoel serieus genomen te worden:

1. Echte interesse van de professional.

² Uit handreiking-participatie van kinderen in de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.

2. Geloofd worden door de professional.
3. Uitleg waarom het proces niet volgens de wensen van de jongere gaat.
4. In contact blijven ook wanneer er geen probleem is.
5. Geconsulteerd worden voordat er beslissingen genomen worden en er onderhandeld wordt wat deze beslissingen moeten zijn.

Aanvullend:

- Jongeren scannen je in een paar tellen. En een eerste indruk kan maar 1 keer gemaakt worden. Als jij slecht in je vel zit door iets anders, vertel dat dan open en eerlijk. De jongere kan dat dan scheiden van de “scan” die hij/zij gemaakt heeft.
- Het is belangrijk voor de jongere het gevoel te krijgen dat JIJ (de jongere) de krent in de pap bent. De jongere voelt zich speciaal en het helpt om het vertrouwen van de jongere te winnen.
- Zeg bijvoorbeeld : “ wauw. Ik ben onder de indruk van hoe jij jouw verhaal vertelt/probeert te vertellen. Dit helpt mij enorm om jou (en jouw ouders) te kunnen helpen!”.

Mishandelde kinderen/jongeren geven aan dat een uitnodigend en aandachtige houding cruciaal is: jongeren praten vaak niet uit zichzelf over wat hen overkomt.

Bijlage 3

Definities en voorbeelden acute, structurele onveiligheid en disclosure

In samenspraak met Veilig Thuis zijn standaard definities en voorbeelden opgesteld. Deze voorbeelden zijn gericht op de praktijk van het onderwijs, bijvoorbeeld: basisonderwijs, voortgezet onderwijs, speciaal onderwijs en leerplicht.

Acute onveiligheid

Definitie	Een persoon is in direct fysiek gevaar, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.
Toelichting	Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de afwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook het onnodig toedienen van medicijnen of het verrichten van onnodige zorg.
Voorbeelden	• Door geweld toegebrachte verwonding die medische behandeling behoeft. • (Ernstig) letsel met een vermoeden dat dit is toegebracht, of een poging daartoe. • Poging tot verwurging. • Wapengebruik. • Geweld tijdens de zwangerschap. • (Vermoeden van) seksueel misbruik of seksueel geweld of seksuele exploitatie van kinderen jonger dan 18 jaar. • Acute bedreiging om zichzelf of een naaste (waaronder (ex)-partner, kinderen of familielid) te doden, ernstig letsel toe te brengen of hun vrijheid te benemen (familiedrama, eerwraak, vrouwelijke genitale verminking). • Onthouden van zorg die acuut de gezondheid bedreigt van -9 maanden tot + 100 jaar, waaronder het onthouden van voedsel. • Als een ouder/verzorger (medische) klachten/aandoeningen bij een kind verzint/aandikt, (medische) onderzoeksgegevens betreffende bij het kind bestaande klachten en afwijkingen vervalst of in het kader van een onderzoek selectief verstrekt of (medische) klachten en afwijkingen bij

	het kind daadwerkelijk veroorzaakt. • Vrijheidsbeperkende maatregel voor pleger loopt af zonder dat er afdoende veiligheidsmaatregelen genomen zijn. • Acut onveilige situatie bestaat of zorg dreigt weg te vallen vanwege suïcidepoging, automutilatie, acut psychiatrisch beeld, intoxicatie door alcohol of drugs. • Noodgedwongen vlucht van huis door (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling. • Een minderjarig kind dat alleen gelaten wordt in huis zonder toezicht en verzorging van een volwassene. • Minderjarigen die opgesloten worden in huis en onthouden worden van eten en drinken. • Minderjarigen die met een alleenstaande ouder leven, waarbij deze ouder een acute psychose krijgt.
--	---

Structurele onveiligheid

Definitie	Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of van geweld.
Toelichting	Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (daderschap en slachtofferschap) in de toekomst. In de afweging of sprake is van structurele onveiligheid is ten minste over de volgende factoren informatie nodig: herhaling van geweld /onveiligheid, oudersignalen en eventuele kindsignalen/signalen van slachtoffers.
Voorbeelden	• Minderjarigen die opgroeien bij ouders met zodanig ernstige problematiek ten gevolge van verstandelijke beperking, middelenverslaving, psychische problematiek dat de fysieke en emotionele veiligheid van het kind bij herhaling en/of voortdurend wordt bedreigd en de ontwikkelmogelijkheden van deze minderjarigen structureel ingeperkt worden. • Ernstige verwaarlozing die voor jonge opgroeiende kinderen blijvende schade kan veroorzaken. • Minderjarigen die een hoog schoolverzuim hebben. • Minderjarigen die stelselmatig getuige zijn van huiselijk geweld. • Minderjarigen die geregeld fysiek mishandeld worden. • Psychische en/of fysieke mishandeling door escalerende vormen van langdurige stalking in partnerrelaties.

Disclosure

Definitie	Slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen of zich uiten bij (mogelijk) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
Toelichting	Wanneer een slachtoffer, kind of volwassene, uit zichzelf een beroepskracht om hulp vraagt bij mogelijk huiselijk geweld en/of kindermishandeling of zich hierover uit, zonder hulp te vragen, betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. Het met onvoldoende voorbereiding met de ouders/pleger(s) bespreken van de (door het slachtoffer) geuite zorgen kan leiden tot (verergering van) situaties van acute of structurele onveiligheid. Dit geldt uitdrukkelijk ook voor specifieke vormen van huiselijk geweld zoals (ex-)partnerstalking, huwelijksdwang, eengerelateerd geweld en ouderenmishandeling. Een professionele norm tot melden betekent in dit geval zorgvuldige afstemming over de vervolgacties tussen de beroepskracht, Veilig Thuis en het slachtoffer.
Voorbeelden	

Bijlage 4

Toelichting meldnormen.(uit ppt cursus A.F. van LVAK)

Meldnorm 1

In alle gevallen van (vermoedens van) ernstig huiselijk geweld en kindermishandeling, dat wil zeggen (vermoedens van) acute- en/of structurele onveiligheid. Als een (minderjarig) slachtoffer zelf om hulp vraagt of zich uit over huiselijk geweld of kindermishandeling (een onthulling doet), kan dat opgevat worden als een acute crisis, en valt dat als zodanig onder deze eerste meldnorm.

Meldnorm 2

In alle andere gevallen waarin je meent dat je, gelet op je competenties, verantwoordelijkheden en professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.

Meldnorm 3

Als je hulp biedt of organiseert om zorgvragers te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling en constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.

Situaties van onveiligheid

- **Acute onveiligheid**
Direct in fysiek gevaar: veiligheid is niet gegarandeerd en er is bescherming nodig.
- **Structurele onveiligheid**
Herhalende of voortdurende onveilige gebeurtenissen of geweld.
- **Disclosure/onthulling**
Onthulling van betrokkene(n).

We kijken naar veiligheidsfactoren, niet naar risicofactoren.